

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

08 вересня 2026 року

№ 24-1

Київ

Про розгляд Звіту про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему «Ефективність функціонування муніципальної системи управління побутовими відходами у місті Львів»

Згідно зі статтею 98 Конституції України, статтями 7, 25, 26, 35, 36, 37, 39 Закону України «Про Рахункову палату» розглянуто Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему «Ефективність функціонування муніципальної системи управління побутовими відходами у місті Львів».

За підсумками розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

Муніципальна система управління побутовими відходами у м. Львів (Львівська міська територіальна громада (далі – ЛМТГ)) зберігає значний потенціал для розвитку, який однак лише частково перетворений на практичні результати. У період впровадження реформи заходи з управління відходами були неповною мірою результативними. Муніципальна система управління побутовими відходами є частково ефективною: створені базові процеси роздільного збирання та основа для управління відходами, готовність населення до сортування становить 83 відс., проте результати у частині скорочення захоронення відходів не досягнені, оскільки наявна інфраструктура не забезпечує операційних результатів рециклінгу та оброблення, а близько 95 відс. усього обсягу утворених відходів громади досі спрямовується на захоронення.

1. Модель підзвітності та координації між суб'єктами системи управління побутовими відходами є нечіткою. Дії Львівської міської ради (далі – ЛМР) мають точковий характер: сфера управління побутовими відходами у м. Львів регулюється багатьма місцевими програмами, які мають

різних виконавців, нечіткі терміни реалізації та не визначають джерел фінансування заходів з управління побутовими відходами.

2. Мешканці готові сортувати побутові відходи, але інфраструктура збирання та економічні стимули не забезпечують повторного використання ресурсів. 84 відс. мешканців міста широко обізнані про систему роздільного збору побутових відходів та 83 відс. демонструють готовність до участі у їх сортуванні. Водночас аналіз розвитку та стану контейнерної інфраструктури засвідчив наявність диспропорцій у структурі забезпечення міста засобами для збирання відходів, зумовлених незабезпеченням точного і достовірного муніципального обліку інфраструктури збору відходів. Наслідком цього є штучне обмеження вільних площ на наявних контейнерних майданчиках, які виявляються заха́раченими надлишковими контейнерами для змішаних відходів, що фізично заважає встановленню спеціалізованих контейнерів для роздільного збору та призводить до недоотримання, зокрема, корисної біосировини. Так, близько 22,7 відс. (з 69 відс.) респондентів поінформовані про функціонування системи компостування, проте зазначають про неможливість участі в ній через відсутність спеціальних контейнерів за місцем проживання.

Тарифи на послуги з вивезення побутових відходів є диференційованими для різних перевізників, але однаковими для всіх видів відходів (як змішаних, так і роздільно зібраних). Нарахування плати за нормативами на основі кількості зареєстрованих осіб не враховує фактичної кількості осіб, що проживає, та порушує принцип «забруднювач платить», оскільки не береться до уваги фактична кількість відходів, яку утворює конкретне домогосподарство (громадянин). За таких умов користь від роздільного збору є виключно екологічною на рівні усвідомлення і не створює для мешканців жодної фінансової мотивації.

3. Визначений адміністратор послуги і придбане ним обладнання ще не забезпечили запланованої операційної готовності. Львівське комунальне підприємство «Адміністратор послуги з управління побутовими відходами», попри забезпеченість фінансуванням, фактично не провадить діяльності як надавач послуги з управління побутовими відходами та не забезпечує реалізації покладених на нього законодавством функцій.

Внаслідок нестворення нормативних передумов, необхідних для функціонування муніципальної системи управління побутовими відходами у ЛМТГ, зокрема незатвердження місцевого плану управління відходами, та непроведення конкурсу з визначення виконавців послуг, неукладення договорів та відсутності умов для розрахунку середньозваженого тарифу, діяльність Львівського комунального підприємства «Адміністратор послуги з управління побутовими відходами» спрямовувалась переважно на підготовку до впровадження муніципальної системи управління побутовими відходами.

Придбане ним обладнання для обліку та зважування побутових відходів вартістю 13 642,5 тис. грн фактично не використовується.

4. Неповні дані та розпорошена відповідальність обмежують управління. Незабезпечення цифрової інтеграції та контролю позбавляє орган місцевого самоврядування можливості верифікувати дані суб'єктів господарювання щодо фактично зібраних, оброблених та захоронених відходів, а також перевірити стан виконання цільових показників рециклінгу. Внаслідок неповноти та фрагментарності облікових даних щодо фактичних обсягів збирання, перевезення, оброблення та захоронення твердих побутових відходів (далі – ТПВ), орган місцевого самоврядування позбавлений можливості розробляти будь-які середньо- та довгострокові плани та програми у сфері управління відходами, зокрема щодо сортування та роздільного збирання побутових відходів, які потребують точних технологічних та економічних розрахунків.

5. Наявна інфраструктура переробки не забезпечила суттєвого скорочення захоронення побутових відходів. Незважаючи на освоєння значних капітальних інвестицій, потужності з переробки не створені. ЛМТГ не отримала муніципальної інфраструктури, яка мала б забезпечувати переробку до 250 тис. т побутових відходів на рік та вилучення до 60 відс. загального обсягу відходів, придатних для повторного використання, та скорочення обсягів захоронення відходів.

Із трьох взаємопов'язаних інфраструктурних проєктів (механіко-біологічний комплекс перевантаження та переробки ТПВ, міська компостувальна станція, полігон) працює тільки міська станція компостування, однак її виробничі потужності використовуються лише на 27 відс., що забезпечує переробку менше 5 відс. загального обсягу відходів. Близько 95 відс. побутових відходів продовжують захоронюватися на полігонах інших громад та областей.

6. Недотримання термінів введення в експлуатацію механіко-біологічного комплексу перевантажень та переробки ТПВ збільшило інвестиційні витрати та не забезпечило переробки відходів. Будівництво цього комплексу як головного інфраструктурного проєкту переробки не завершено. Недотримання нормативних строків будівництва спричинило збільшення кошторисної вартості проєкту більше ніж у 2,6 раза, індексацію ціни контракту та додаткові виплати підрядникові на суму 3 073,9 тис. євро. Крім того, упродовж 2021–2025 років зросло боргове навантаження на бюджет ЛМТГ через необхідність погашення відсотків та основного боргу за кредитом Європейського банку реконструкції та розвитку на суму 266 278,4 тис. гривень.

7. Відсутність переробної інфраструктури та тривале використання тимчасового механізму відшкодування додаткових витрат на вивезення ТПВ призводять до системного фінансового навантаження на місцевий бюджет. Через відсутність власного об'єкта захоронення та потужностей з

переробки, близько 95 відс. відходів вимушено спрямовуються на захоронення до віддалених полігонів інших громад та областей. Покриття додаткових витрат на таку логістику за рахунок коштів місцевого бюджету впродовж 2021 року та 2023–2025 років становило 523 178,16 тис. грн, що, відповідно, створює додаткове навантаження на бюджет громади. Крім того, ЛМР уклала меморандуми про співпрацю з міськими радами, на території яких розташовані полігони захоронення, у межах яких місто протягом 2024–2025 років надавало субвенцію на розвиток місцевої інфраструктури громад пропорційно до обсягу прийнятих відходів у розмірі 24 764,14 тис. гривень.

З урахуванням викладеного Рахункова палата

ВИРІШИЛА:

1. Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему «Ефективність функціонування муніципальної системи управління побутовими відходами у місті Львів» (далі – Звіт) затвердити.
2. Це рішення і Звіт надіслати Верховній Раді України.
3. Це рішення і Звіт надіслати Комітетові Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг і рекомендувати розглянути їх на його засіданні.
4. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати і Звіт надіслати **Кабінетові Міністрів України** і рекомендувати доручити Міністерству економіки та довкілля України забезпечити функціонування підмодуля «Електронний кабінет облдержадміністрації, органу місцевого самоврядування» з метою надання доступу органам місцевого самоврядування для здійснення ними повноважень у сфері управління відходами.
5. Це рішення і Звіт надіслати **Львівській міській раді** і рекомендувати:
 - визначити виконавчий орган Львівської міської ради, одним з основних завдань якого буде забезпечення реалізації державної політики у сфері управління відходами (крім поводження з радіоактивними відходами) на території ЛМТГ;
 - забезпечити підготовку та проведення конкурсу з визначення суб'єктів господарювання для здійснення операцій зі збирання та перевезення побутових відходів, узгодивши акти органів місцевого самоврядування з вимогами законодавства;
 - ініціювати співробітництво територіальних громад у межах спільних проєктів відповідно до Закону України «Про співробітництво територіальних громад» щодо співфінансування рекультивації, модернізації їхніх полігонів тощо з метою запобігання виникненню системної кризи інших регіонів та забезпечення безперебійного надання лімітів для м. Львів до моменту запуску сміттєпереробного заводу;

привести заходи міських програм ЛМР у відповідність із Регіональним планом управління відходами у Львівській області до 2034 року з метою забезпечення виконання законодавчих вимог щодо впровадження п'ятирівневої ієрархії управління відходами;

передбачити у програмах ЛМР інформаційно-комунікаційні заходи, спрямовані на підвищення рівня обізнаності громадськості щодо сучасних підходів до управління побутовими відходами, зокрема мешканців із недостатнім рівнем обізнаності у цій сфері (молоді віком до 30 років).

6. Це рішення і Звіт надіслати **Департаменту житлового господарства та інфраструктури Львівської міської ради** і рекомендувати:

запровадити механізм актуалізації даних про кількість осіб, які проживають у житлових приміщеннях та користуються послугою з управління побутовими відходами, для забезпечення належного обліку споживачів та здійснення нарахувань. Термін виконання – до 31 грудня 2027 року;

визначити фактичну потребу в контейнерах для роздільного збирання побутових відходів з метою забезпечення інфраструктури роздільного збирання органічних відходів та їх переробки на міській компостувальній станції. Термін виконання – до 31 грудня 2026 року;

розробити план першочергових заходів для забезпечення функціонування адміністратора послуги як надавача послуги з управління відходами з метою зменшення витрат на його фінансову підтримку та переходу на стимулюючий європейський принцип оплати послуг з управління відходами, введення в експлуатацію придбаного обладнання. Термін виконання – до 31 грудня 2026 року.

7. Це рішення і Звіт надіслати **Львівському комунальному підприємству «Адміністратор послуги з управління побутовими відходами»** і рекомендувати:

забезпечити введення в експлуатацію придбаного обладнання для обліку та зважування ТПВ, яке фактично не використовується в процесі надання послуг з управління відходами, з метою покращення вимірюваності обсягів утворення ТПВ та якості наданих послуг. Термін виконання – до 01 червня 2027 року;

забезпечити проведення інвентаризації контейнерних майданчиків та контейнерів (за видами), включаючи уточнення їх технічного стану, з метою формування достовірної інформації щодо забезпечення інфраструктури збирання ТПВ. Термін виконання – до 31 грудня 2026 року.

8. Це рішення і Звіт надіслати **Львівському комунальному підприємству «Зелене місто»** і рекомендувати:

підготувати та подати Львівській міській раді обґрунтовані пропозиції щодо поетапної реалізації інфраструктурних проєктів із переробки та захоронення ТПВ, актуалізуючи потребу у виробничих потужностях та обсягах фінансування, строки реалізації та очікувані результати щодо механіко-

біологічного комплексу перевантаження та переробки ТПВ, міської станції компостування та будівництва нового полігону для захоронення ТПВ. Термін виконання – до 31 грудня 2027 року;

забезпечити введення в експлуатацію придбаного обладнання для відсіювання побутових відходів, яке фактично не використовується в процесі функціонування компостувальної станції, з метою збільшення обсягів переробки органічних відходів та покращення її якості. Термін виконання – до 31 грудня 2027 року.

9. Оприлюднити це рішення і Звіт на офіційному вебсайті Рахункової палати.

10. Контроль за виконанням цього рішення покласти на заступника Голови Рахункової палати Сергія Ключку.

Голова

Ольга ПІЩАНСЬКА

